

Aan
De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Cluster Curaçao
Datum
23 oktober 2018
Ons kenmerk
Cft 201800222
Pagina
1/5

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Bijlagen
1

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800
Telefax (+297) 5822224

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Afronding hoor en wederhoortraject en advies op de tweede begrotingswijziging 2018

Geachte heer Gijsbertha,

Op 9 oktober jl. heeft u een reactie gegeven (zaaknummer: 2018046013) op het Cft-bericht op basis van artikel 12 lid 5 van de Rijkswet financieel toezicht (Rft) (Cft 201800198). Dit Cft-bericht komt voort uit het advies van het Cft bij de vastgestelde eerste begrotingswijziging 2018 en de reactie op de tweede uitvoeringsrapportage van 29 augustus jl. (Cft 201800183) en het hoor en wederhoortraject dat daaruit volgde.

In het laatste bericht van het Cft van 25 september jl. op basis van artikel 12 lid 5 van de Rft heeft het Cft vastgesteld dat een groot deel van de geconstateerde onzekerheden in de begroting 2018 bleven bestaan. Hiermee bleef het Cft van mening dat de begroting 2018 niet voldeed aan de normen die beschreven staan in artikel 15 van de Rft. Het Cft gaf aan een begrotingstekort voor 2018 te voorzien van ANG 68,4 miljoen, waaronder achterblijvende belastinginkomsten van ANG 30 miljoen. Daarnaast stelde het Cft dat de kostenbesparingen onvoldoende controleerbaar waren, bestonden er onzekerheden rondom de vordering van ANG 37 miljoen op UTS en ontbrak er concrete informatie over de risico's rond HNO en de afwikkeling van de verwachte restschuld van Sehos. In zijn reactie heeft het Cft derhalve zeven aanbevelingen gedaan gericht op de houdbaarheid van de overheidsfinanciën.

In deze brief bericht het Cft u over de beoordeling van uw laatste reactie d.d. 9 oktober jl. inclusief de door u aangeleverde ontwerpverordening tot wijziging van de begroting 2018 en de afronding van het hoor en wederhoortraject. Dit bericht wordt tevens in afschrift aan de Staten verzonden.

Oordeel

Het Cft concludeert dat voor het begrotingsjaar 2018 een inspanning is geleverd om invulling te geven aan zijn aanbevelingen en hiermee de begroting sluitend te krijgen. Het Cft stelt vast dat de kostenbesparingen inmiddels voldoende zijn toegelicht, de belastingramingen passend zijn bijgesteld en dat u invulling geeft aan uw eerdere toezegging om tot betaalafspraken te komen voor openstaande dividendvorderingen. Tevens heeft u toegezegd om tot een beheersstructuur te komen voor overheidsentiteiten waar een dividendbeleid onderdeel van uitmaakt. Daarnaast heeft u een aantal aanvullende maatregelen en oplossingen gepresenteerd (zoals de 5% extra budgetkorting) en dit geheel voor 2018 passend in een begrotingswijziging (BW) verwerkt. Wij hebben met u afgesproken dat de meerjarige consequenties van de extra kostenbesparingen en de neerwaarts bijgestelde belastingramingen nog in de BW worden verwerkt (met een Nota van Wijziging (NvW)) en dat de BW/NvW op korte termijn aan de Staten wordt aangeboden.

Wel concludeert het Cft dat er nog steeds onzekerheden bestaan over de risico's rond Sehos en HNO en de vordering op UTS. Incidentele maatregelen, zoals extra dividendinkomsten, bieden geen structurele oplossing voor de financiële problematiek van het Land. Het Cft is van oordeel dat een duurzaam begrotingsevenwicht moet worden bereikt en dat het versterken van het financieel beheer daar een noodzakelijke voorwaarde bij is.

De regering van Curaçao en het Cft zijn op 17 oktober jl. tot afspraken gekomen om de onzekerheden weg te nemen en te komen tot duurzame overheidsfinanciën. Over zowel de directe tekortkomingen in de begroting als de onderliggende problematiek zijn concrete afspraken gemaakt. De regering heeft toegezegd met de gemaakte afspraken de noodzakelijke verbetering te realiseren. Volledigheidshalve zijn de afspraken in de bijlage opgenomen.

In uw brief van 9 oktober jl. heeft u een aantal toezeggingen gedaan. Aanvullend zijn er passende afspraken met uw regering gemaakt om de onderliggende problematiek structureel aan te pakken en heeft uw regering toegezegd met daadkracht invulling te zullen geven aan deze afspraken. Het Cft ziet daarom op dit moment geen aanleiding om een advies tot een aanwijzing te geven. Overigens is het Cft in afwachting van de derde uitvoeringsrapportage (UR) van 2018. Het Cft gaat ervan uit dat deze rapportage niet tot nieuwe inzichten en onzekerheden leidt. Aangezien er wel nog onzekerheden bestaan ten aanzien van het (meerjarig) voldoen aan de normen, wordt de Rijksministerraad bericht op basis van artikel 13 lid 1 van de Rft. Daarmee wordt het hoor en wederhoortraject afgerond.

Toelichting

Kostenbesparende maatregelen

De toelichtingen op de kostenbesparende maatregelen zijn verbeterd. Hierdoor heeft het Cft deze beter kunnen beoordelen. Het Cft acht op basis van de huidige informatie over de voorgenomen kostenbesparingen een overschot van ANG 3,2 miljoen haalbaar. Aanvullend is de eerder aangekondigde 5% budgetkorting (ANG 11 miljoen), zoals door het Cft verzocht, voor 2018 verwerkt in de BW. We vragen u deze structurele korting tevens in de meerjarenbegroting te verwerken, zoals met u is afgesproken.

Belastinginkomsten

Het Cft constateerde in zijn brief op basis van artikel 12 lid 5 dat de belastingopbrengsten met ANG 30 miljoen achterbleven op de begroting. Het Cft heeft daarop verzocht om compenserende maatregelen te nemen en deze te verwerken in een BW. In het kader van het hoor en wederhoortraject heeft u de belastingramingen nader toegelicht en bijgesteld naar een inmiddels verwacht tekort van ANG 22,5 miljoen. Het Cft acht op basis van de aangereikte onderbouwing de bijgestelde belastinginkomsten voldoende toegelicht en onderschrijft het huidig gepresenteerde beeld. Zo is onder andere de projectie van de opbrengsten van de winstbelasting neerwaarts bijgesteld. Daarentegen worden ANG 15 miljoen aan additionele opbrengsten voorzien als gevolg van de compliance initiatieven welke door Stichting Belastingaccountantsbureau (SBAB) worden gecoördineerd. De voortgang van de belastinginkomsten zal bij de derde UR 2018 opnieuw beoordeeld worden. Het Cft vraagt u de meerjarenbegroting aan te passen op huidige verwachtingen, zoals door u is toegezegd.

Het Cft is daarnaast van oordeel dat er verdere stappen nodig zijn om de efficiëntie en effectiviteit van zowel het opleggen als het invorderen van de aanslagen te verhogen. Daartoe is met de regering afgesproken dat nog in 2018 aan het Cft duidelijk wordt gemaakt hoe in het eerste kwartaal van 2019 de belastingheffing- en inning op orde zal worden gebracht. Aanvullend is afgesproken dat de regering in het eerste kwartaal 2019 met een plan van aanpak komt dat zicht biedt op een nog in deze kabinetsperiode te realiseren belastingherziening.

UTS en andere dividenden

De uitbetaling van de vordering op UTS van ANG 37 miljoen achtte het Cft op basis van uw reactie van 9 oktober jl. nog onzeker. De betaling blijft deels gekoppeld aan de verkoop van UTS zelf. UTS geeft aan dat de directie op korte termijn een strategische partner verwacht en op basis daarvan een uitbetalingsschema overeen is gekomen met het Land. Op 18 oktober jl. heeft het Cft van het ministerie van Financiën een betalingsbevestiging ontvangen van de eerste tranche van ANG 12,4 miljoen. Deze zal door het Cft getoetst worden. De uitbetaling van de resterende twee tranches in 2019 zijn afhankelijk van het vinden van een strategische partner door UTS en daarmee nog wel onzeker. Hierover zijn op 17 oktober jl. aanvullende afspraken gemaakt.

Het Cft heeft in zijn brief op basis van artikel 12 lid 5 van de Rft tevens verzocht om in de derde UR 2018 te rapporteren over de ontwikkeling van een beheersstructuur voor overheidsentiteiten voor het einde van 2018, waar een dividendbeleid onderdeel van uit maakt. U bevestigt in uw reactie dat u aan deze aanbeveling zal voldoen en in de derde UR 2018 zal rapporteren over de voortgang. Hierbij zal artikel 28 van de Rft en artikel 5 van het Landsbesluit Code Corporate Governance in acht worden genomen. De structuur wordt zo ingericht dat er geen langjarige openstaande vorderingen kunnen ontstaan en dat dividendopbrengsten realistisch begroot worden rekening houdend met een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering van overheidsentiteiten. Het Cft gaat graag verder met u in gesprek over de inhoud van de beheersstructuur en om afspraken te maken over een realistische termijn waarbinnen dit traject kan worden afgerond.

HNO en Sehos

Voorts heeft het Cft kennisgenomen van de verstrekte informatie over HNO en Sehos. Deze informatie maakt naar het oordeel van het Cft de mogelijke risico's voor de landsbegroting onvoldoende inzichtelijk. Het Cft merkt hierbij het volgende op:

HNO

- De second opinion bevindingen van SOAB en de sensitiviteitsanalyse zijn nog niet gereed. De regering van Curaçao heeft aangegeven dit traject te versnellen, zodat deze informatie uiterlijk voor 1 december 2018 aan het Cft zal worden verstrekt.
- Verder worden de nieuw ingestelde HNO-entiteiten (HNO Vastgoed en Beheer NV en HNO Transitie en Exploitatie NV) door het Cft aangemerkt als onderdelen van de collectieve sector. De aanvullende investeringsfinanciering van HNO van maximaal ANG 200 miljoen telt dan mee in de berekening van de schuldquote, net als bij de oorspronkelijke financiering. Curaçao wacht de toetsing van het Centraal Bureau van Statistiek af.
- In het aan het Cft op 18 juni jl. overhandigde Exploitatiemodel HNO wordt aangegeven dat HNO vooralsnog tot ANG 59 miljoen hogere exploitatiekosten leidt maar dat dit gecompenseerd wordt door een hogere efficiëntie in de ziekenhuiszorg. Voor wat betreft de exploitatie van HNO draagt de regering van Curaçao er zorg voor dat in 2019 de benodigde maatregelen worden genomen om de noodzakelijke kostenbesparing van minimaal ANG 59 miljoen structureel te realiseren. Deze maatregelen zullen voor 1 februari 2019 ter toetsing aan het Cft worden voorgelegd, die daar desgewenst een second opinion op kan laten uitvoeren.

Sehos

In het SOAB-rapport (12 september 2018) inzake de eindschuldpositie wordt vermeld dat Sehos een verhoging van het budget van ANG 15,3 miljoen nodig heeft voor het jaar 2018 en 2019. De regering van Curaçao heeft aangegeven deze budgetneutraal binnen het schommelfonds (BZV) te willen opvangen. Er bestaat echter onduidelijkheid over dit bedrag en de wijze waarop dit binnen het schommelfonds kan worden opgevangen.

Kenmerk
Cft 201800222
Blad
5/5

De regering en het Cft zijn overeengekomen dat het Cft voor 1 november 2018 wordt geïnformeerd over de omvang van de budgetverhoging en de wijze waarop deze binnen het schommelfonds kan worden opgevangen en of deze (gedeeltelijk) ten laste komt van de lopende dienst van het Land. Als dat het geval is, worden binnen de begroting compenserende maatregelen daarvoor getroffen.

Verder is met de regering afgesproken dat uiterlijk 1 december 2018 bij het Cft zal worden aangegeven welke beleidsmaatregelen de regering van Curaçao voorstaat om de balanspositie niet verder uit te hollen bij een eventuele kwijtschelding van leningen van het Land aan Sehos ten aanzien van het langlopend deel van ANG 30,5 miljoen. Dit betekent dat eventuele afboekingen in dit kader verwerkt zullen worden in boekingen ten laste van de gewone dienst.

Gemaakte afspraken en vervolg

De afspraken die gemaakt zijn in zowel het hoor en wederhoortraject als op 17 oktober jl. vormen een basis om tot de vereiste verbeteringen te komen. Het Cft zal toezien op een daadkrachtige uitvoering door de regering van Curaçao. Op ambtelijk niveau zullen wij in een tweewekelijkse frequentie hierover afstemming met uw staf zoeken. De eerste resultaten zal het Cft beoordelen in de reactie op de derde UR 2018. Zoals met u afgesproken wordt de tweede BW middels een NvW aangepast voor overeengekomen afspraken waaronder de meerjarige financiële doorwerking, en wordt de BW/NvW snel aan de Staten aangeboden, opdat vaststelling door de Staten nog op korte termijn mogelijk is.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De Minister-President van Curaçao
De voorzitter van de Staten
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao